

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/1380. számú
törvényjavaslat**

**az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló
1994. évi LXXX. törvény módosításáról**

**Előadó: dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi miniszter**

Budapest, 2010. október

2010. évi törvény

az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény módosításáról

1. §

Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Üsztv.) 14. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ügyésszé azt a választójoggal rendelkező magyar állampolgárt lehet kinevezni, akinek egyetemi jogi végzettsége van, és külön jogszabály szerint jogi szakvizsgával rendelkezik. A katonai ügyészi kinevezés további feltétele, hogy a kinevezendő személy a Magyar Honvédség hivatásos állományú tisztje legyen.

(2) A legfőbb ügyészt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül.”

2. §

(1) Az Üsztv. 20. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Ha a legfőbb ügyész megbízatása

a) az (1) bekezdés a) pontja, vagy

b) az (1) bekezdés h) pontja

alapján szűnt meg, a legfőbb ügyészi jogköröket az új legfőbb ügyész megbízatása kezdetéig gyakorolja.”

(2) Az Üsztv. 20. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A megbízatási időtartam leteltét követő nappal a volt legfőbb ügyészt – ha ehhez hozzájárul – más ügyészi munkakörbe kell áthelyezni. Ha a volt legfőbb ügyész az áthelyezéséhez nem járul hozzá, ügyészségi szolgálati viszonya a megbízatási időtartam leteltének időpontjában megszűnik. Az (1a) bekezdés a) pontja szerinti esetben a megbízatási időtartam letelte időpontjának az új legfőbb ügyész megbízatása kezdetét kell tekinteni.”

(3) Az Üsztv. 20. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Az (1) bekezdés d)-j) pontjaiban meghatározott esetekben a legfőbb ügyész ügyészségi szolgálati viszonya is megszűnik. A hetvenedik életévét betöltött legfőbb ügyész ügyészségi szolgálati viszonya az (1a) bekezdés b) pontja szerinti esetben az új legfőbb ügyész megbízatása kezdetén szűnik meg.”

3. §

Az Üsztv. 25. § (1) bekezdés h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A legfőbb ügyész ügyészségi szolgálati viszonya megszűnik.]

„h) hetvenedik életévének betöltésével vagy – a 20. § (1a) bekezdés b) pontja szerinti esetben – a 20. § (10) bekezdése szerinti időpontban;”

4. §

Az Üsztv. 28. § (1) bekezdés *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az ügyész ügyészségi szolgálati viszonyát a legfőbb ügyész felmentéssel akkor szüntetheti meg, ha]

„d) az ügyész rokkantsági (baleseti rokkantsági) nyugdíjban részesül, vagy a 65. életévét betöltötte, vagy az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött ügyész felmentését e jogcímre hivatkozással maga kéri,„

5. §

Ez a törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

Az 1989. évi jogállami alkotmányozás megállapította a hatalmi ágak és alkotmányos intézmények új viszonyát egymáshoz. Ennek során azonban az ügyészség alkotmányjogi helyzetét változatlanul hagyta: egyfelől fenntartotta a Kormánytól való érdemi függetlenséget, másfelől a legfőbb ügyész megválasztását egyszerű többséghez kötötte, így a megválasztást a kormánytöbbség kezébe tette, továbbá nem érintette a legfőbb ügyész interpellálhatóságát sem.

Az ügyészség alkotmányjogi helyzetének megszilárdítását célul tűző alkotmánymódosítással összhangban a Javaslat a legfőbb ügyész megbízatási idejét jelentősen meghosszabbítja: az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Üsztv.) szerinti hat év helyett kilenc évre javasolva megválasztani a legfőbb ügyészt.

A Javaslat rendez továbbá egy hosszabb ideje megoldatlan kérdést, amely a magas életkort betöltött ügyészek méltó visszavonulását segíti elő azzal, hogy a 65. életévét betöltött ügyészt a legfőbb ügyész felmentheti.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Az Üsztv. 14. § (2) bekezdése szerint a legfőbb ügyész megbízatási ideje hat év. A Javaslat – az Alkotmánybírakéhoz hasonlóan – kilenc évre emeli a megbízatási időt annak érdekében, hogy az ügyészségnek az Alkotmánybíróság által is hangsúlyozott függetlensége [3/2004. (II. 17.) AB határozat] még inkább kifejezést nyerjen. Más oldalról az igazságszolgáltatás másik ága, a bíróság első bírójának, a Legfelsőbb Bíróság elnökének jogállását szabályozó rendelkezéssel összhangban biztosítja a Javaslat, hogy a szakmai, jogalkalmazó tevékenységet végző ügyészség politikai felelősséget nem viselő vezetőjét a jogalkalmazói tapasztalattal rendelkező ügyészek közül válassza az Országgyűlés. Ezzel is erősíti a Javaslat azt a célkitűzést, hogy az ügyészség vezetője csak a hivatáson belülről legyen kiválasztható, korlátozva annak lehetőségét, hogy a külső politikai befolyás eszköze legyen a személy kiválasztása.

A 2-3. §-hoz

Az ügyészség alkotmányos feladatának folyamatos ellátása olyan követelmény, amely nem teszi elfogadhatóvá, hogy az ügyészi szervezet hosszú ideig nélkülözze az elsőszámú vezetőjét. Elengedhetetlen, hogy az ügyészség vezetése akkor is teljes felhatalmazáson alapuljon és minden döntés meghozatalára kiterjedjen, ha a legfőbb ügyész megbízatása megszűnik, de nem kerül sor időben új legfőbb ügyész megválasztására. Ezért a Javaslat bevezeti, hogy a megbízatási idő letelte és a hetvenedik életév betöltése esetén a volt legfőbb ügyész a legfőbb ügyészi jogköröket mindaddig gyakorolja, amíg az új legfőbb ügyész hivatalba nem lép. Ez azonban nem terjedhet ki más megbízatás-megszűnési okokra, amelyek esetében a megbízatás lényegével összeférhetetlen lenne a legfőbb ügyészi jogkörök további gyakorlása (pl. hivatalvesztés, választójog elvesztése, összeférhetlenség kimondása).

A 4. §-hoz

Az Üsztv. 2004. évi módosítása megszüntette a legfőbb ügyésznek azt a jogát, hogy az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltő ügyész szolgálati viszonyát felmentéssel megszüntesse. Az életkor előrehaladta azonban nem azonos mértékben befolyásolja az egyes ügyészek munkavégzési képességét. A rendelkezés következtében az életkoruk folytán már teljes értékű munkavégzésre igénybe nem vehető ügyészek szolgálati viszonya csak a számukra is megalázó egészségügyi alkalmatlanság bizonyításával lehetséges. A Javaslat – anélkül, hogy érintené a szolgálati viszony törvény erejénél fogva bekövetkező megszűnését a 70. életév betöltésével – lehetővé teszi a legfőbb ügyész számára, hogy jóval az általános öregségi nyugdíjkorhatár elérését követően, a 65. életév betöltése után megfontolja az ügyész felmentését a szakmai teljesítmény alapján.

Az 5. §-hoz

A törvény hatálybalépéséről rendelkezik.